Англіканська церква вибачиться за антисемітські закони XIII століття

Кентерберійский собор — головний храм Англіканської церкви

Наступного року Англіканська церква, яка має в Англії статус державної, проведе формальний «акт покаяння» за антиєврейські закони, прийняті на Оксфордському синоді в 1222 році.

Тоді під керівництвом архієпископа Кентерберійського ієрархи затвердили низку указів, які обмежують права єврейських підданих, зокрема, євреям наказали носити відмітні знаки, заборонили будувати нові синагоги, наймати християн, з'являтися на вулиці у великодню неділю і т.ін. Усе це стало прелюдією до вигнання євреїв з Англії у 1290 році. Важливо відзначити, що Англіканська церква виникла через три століття після цих подій — в 1534 році, що не заважає їй сьогодні взяти на себе відповідальність за християнський антисемітизм.

Перші більш-менш помітні єврейські громади осіли в Англії за часів царювання Вільгельма Завойовника в 1066 році. Кожен наступний король офіційно переглядав королівську хартію, що дає євреям право залишатися в країні. Вони безпосередньо підпорядковувалися монарху, який міг обкладати їх податками без схвалення парламенту і привласнювати єврейське майно.

З усіх країн середньовічної Європи саме в Англії були найширше поширені антисемітські настрої. Тут народився «кривавий наклеп», який багато в чому пожвлював погроми, найстрашніший із яких стався в 1190 році в Йорку, де було вирізано 150 єврейських чоловіків, жінок та дітей.

Вежа Кліффорда в Йорку, де в 1190 р. була вирізана вся єврейська община міста

Король Едуард I, який вигнав євреїв з Англії

У 1260-х роках заради знищення боргових розписок країною прокотилася ціла серія погромів, а у 1290-му король Едуард I, який опинився по вуха в боргах, ввів нові податки, «компенсувавши» це едиктом про вигнання євреїв з Англії. Указ був скасований через понад 350 років, коли в 1656 році Олівер Кромвель дозволив євреям повернутися на Британські острови. За ці три з половиною століття лише деякі євреї отримували дозвіл на перебування в Англії — так, наприклад, видатний лікар з Болоньї Еліас Сабо був викликаний до Генріха IV в 1410 році.

У 2019 році Англіканська церква випустила документ під назвою «Непохитне Слово Бога», де підкреслювалася важливість християнсько-єврейських відносин і визнавалося, що століття християнського антисемітизму в Європі заклали основу Голокосту.

В останні місяці в Об’єднаному Королівстві відзначається різке зростання антисемітизму, що спонукало члена Генерального Синоду Якоба Вінса закликати колег «офіційно відмовитися від історичних упереджень як жест солідарності з нашими єврейськими сусідами, найстарішою етнічною меншиною Англії». Раніше в цьому ж році архієпископ Кентерберійський засудив антисемітизм після спалаху насилля, спровокованого ескалацією конфлікту на Близькому Сході.

Борис Вайнер